

ผลการวิจัย และ อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการผลิตการใช้
อุปกรณ์การสอนของนักเรียนฝึกหัดครูในวิทยาลัยครูระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง
ปรากฏว่าผลของการวิจัยดังนี้

1. การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนของนักเรียนฝึกหัดครูโดยเฉลี่ย
แล้วปรากฏว่า ใช้อุปกรณ์ประกอบการบรรยายมากที่สุด และมีความเห็นว่าการสอนโดย
ให้ครูและนักเรียนได้แสดงกิจกรรมร่วมกันเป็นการสอนที่ดีที่สุด นักเรียนฝึกหัดครูส่วนใหญ่
มักสอนตามวิธีที่ได้เรียนทางทฤษฎีมา

2. การจัดหาและการผลิตสื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน โดยเฉลี่ยแล้ว
นักเรียนฝึกหัดครูมีวิธีจัดหาด้วยการผลิตขึ้นเองที่บ้าน หรือผลิตขึ้นเองที่โรงเรียนฝึกสอน
โดยให้นักเรียนช่วยเป็นอันดับหนึ่ง ใช้อุปกรณ์ที่โรงเรียนฝึกสอนมีให้เป็นอันดับสอง ส่วน
การจัดหาซื้อมาใช้ควยเงินส่วนตัว หรือยืมจากหน่วยวัสดุอุปกรณ์ของวิทยาลัยเป็นวิธีจัดหา
ที่น้อยที่สุด นักเรียนฝึกหัดครูมีเกณฑ์ในการพิจารณาผลิตอุปกรณ์การสอนโดยเฉลี่ย
มีความเห็นว่าอุปกรณ์นั้นจะต้องหาง่ายราคาถูกและผลิตได้ไม่ยากนัก เป็นอันดับหนึ่ง
อุปกรณ์นั้นจะต้องมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน และเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา รองลงมา
อุปกรณ์นั้นจะต้องสามารถดึงดูดความสนใจได้ดี อุปกรณ์นั้นจะต้องนำไปใช้ได้กับหลาย ๆ
วิชา ตามลำดับ นักเรียนฝึกหัดครูประเมินผลอุปกรณ์ที่ตนเองผลิตขึ้นโดยเฉลี่ยแล้ว มีความ
เห็นว่าอุปกรณ์นั้นยังบกพร่องในเรื่องขนาดภาพ ตัวหนังสือและการใช้สี เป็นอันดับหนึ่ง
อุปกรณ์นั้นมีค่าในการเรียนการสอนดี อุปกรณ์นั้นไม่ตรงกับเนื้อหาวิชามากนัก อุปกรณ์นั้น
ราคาแพงเกินไป เมื่อเทียบกับคุณค่าทางการศึกษา ตามลำดับ ชนิดของสื่อทัศนวัสดุที่นัก
เรียนฝึกหัดครูสามารถผลิตได้ด้วยตนเอง โดยเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่า แผนภูมิ และภาพพลิก
ประมาณ ร้อยละ 75-80 % แผนที่และ แผนสถิติ ประมาณ 60-65 % กระดานผ้าสำลี

กระดานนิเทศน์ 55-60 % ตามลำดับ และ โสตทัศนวัสดุที่นักเรียนฝึกหัดครูผลิตด้วยตนเอง น้อยที่สุดคือ ภาพการ์ตูน และภาพถ่ายเส้น ประมาณ 25-30 %

3. โสตทัศนวัสดุที่นักเรียนฝึกหัดครูใช้ประกอบการสอนในระหว่างการฝึกสอน น้อยที่สุด ได้แก่ แผนภูมิ และภาพพลิก เฉลี่ยแล้วประมาณ 80-85 % ส่วนโสตทัศนวัสดุที่ใช้ น้อยที่สุดได้แก่ภาพยนตร์ และ फिल्मลู่ฟ เฉลี่ยแล้วประมาณ 2-3 % สาเหตุที่ไม่ใช้โสตทัศน วัสดุบางอย่าง นักเรียนฝึกหัดครูให้เหตุผลว่าเพราะ เนื้อหาของอุปกรณ์ไม่เหมาะกับบทเรียน และไม่เหมาะกับระดับชั้นที่สอน ไม่มีโสตทัศนวัสดุนั้นในโรงเรียนฝึกสอน ไม่รู้จักแหล่งใน การยืม เครื่องมือ เครื่องฉาย เนื้อหาวิชาสามารถสอนให้เข้าใจได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ การใช้อุปกรณ์บางอย่างเสียเวลามากทำให้สอนไม่ทัน ตามลำดับ อุปสรรคในการผลิตอุปกรณ์ การสอนโดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนฝึกหัดครู ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะซื้อหาวัสดุมาผลิตอุปกรณ์ ไม่มี เวลาเพียงพอที่จะผลิตเองได้ ไม่มีความรู้และทักษะในการผลิตอุปกรณ์ประเภทนั้น ๆ ตาม ลำดับ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอน โดยเฉลี่ยแล้วปรากฏว่านักเรียน ฝึกหัดครูไม่มีทักษะในการใช้เครื่องมือหรือโสตทัศนวัสดุนั้นมาก่อน ไม่รู้จักวิธีในการสอดแทรก อุปกรณ์เข้าในกิจกรรมการเรียน ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างตีพอ ขาดความมั่นใจใน ตนเอง กลัวความผิดพลาด ตามลำดับ นอกจากนี้โดยเฉพาะอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย สิ่ง ที่เป็นอุปสรรคกีดขวางการใช้อุปกรณ์โดยเฉลี่ยแล้วปรากฏว่า ตัวนักเรียนฝึกสอนไม่มีความรู้ และทักษะในการใช้เครื่องฉายสภาพห้องเรียนไม่อำนวยความสะดวกการใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย ครูไม่ได้รับความร่วมมือหรือสนับสนุนในการใช้เครื่องฉายจากโรงเรียนฝึกสอน และสภาพนัก เรียนก่อให้เกิดปัญหาในการคุมชั้น ตามลำดับ

4. เครื่องมือ โสตทัศนที่นักเรียนฝึกหัดครูใช้ในระหว่างฝึกสอนน้อยที่สุด โดย เฉลี่ยแล้วปรากฏว่าเครื่องฉายสไลด์ และฟิล์มสตริปประมาณ 8-15 % เครื่องฉายภาพทึบแสง ประมาณ 2-6 % เครื่องฉายภาพยนตร์ และเครื่องฉายภาพโปรเจกต์แสงประมาณ 1-6 % ตาม ลำดับ ส่วนใหญ่แล้ว นักเรียนฝึกหัดครูไม่เคยใช้เครื่องมืออุปกรณ์เหล่านี้ในระหว่างฝึกสอน เลย สาเหตุที่นักเรียนฝึกหัดครูไม่ใช้เครื่องมืออุปกรณ์โสตทัศนบางอย่างเพราะโรงเรียนไม่ มีเครื่องมือโสตทัศนนั้น ๆ การติดต่อยืมเครื่องมือโสตทัศนนั้นมีปัญหายุ่งยาก และห้องเรียนไม่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ตามลำดับ

5. ปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ในการออกฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครูคือ ไม่มีอุปกรณ์การสอนที่มีประสิทธิภาพ และไม่มีความรู้ในการผลิตอุปกรณ์การสอนได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อใช้อุปกรณ์การสอนประกอบบทเรียน โดยเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่าสอนเนื้อหาได้น้อย เพราะมีวุ่นวายอยู่กับเรื่องอุปกรณ์การสอน เป็นอันดับหนึ่ง สภาพของห้องเรียนไม่อำนวยในการใช้อุปกรณ์หรือจัดกิจกรรม รู้สึกสับสนไม่สามารถสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นที่เตรียมมาได้ ตามลำดับ แต่นักเรียนฝึกหัดครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอุปกรณ์การสอนมีประโยชน์มาก เพราะทำให้นักเรียนเข้าใจดีขึ้นแม้จะสอนเนื้อหาได้น้อยลงบ้าง ความรู้สึกของนักเรียนฝึกหัดครูในช่วงที่ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบบทเรียนระหว่างฝึกสอนคือนักเรียนสนใจบทเรียนมากกว่าปกติ แต่ในช่วงที่ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน นักเรียนไม่สนใจการเรียนเท่าที่ควร

6. ด้านพื้นฐานความรู้ทางด้าน โสตทัศนศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครูมีพื้นฐานความรู้ทางด้าน โสตทัศนศึกษา เพราะพยายามศึกษาค้นคว้าจากตำราและเอกสารต่าง ๆ เป็นอันดับหนึ่ง มีความรู้น้อยมากเพราะไม่มีโอกาสเรียนหรือศึกษาค้นคว้าเลย เป็นอันดับรอง ส่วนผู้ที่มีความรู้ทางด้าน โสตทัศนศึกษา มีอยู่เป็นจำนวนน้อยมาก แหล่งที่สามารถทำให้นักเรียนฝึกหัดครูได้รับความรู้ทางด้าน โสตทัศนศึกษาเพิ่มเติม ส่วนใหญ่ได้แก่ คำแนะนำของครูพี่เลี้ยงเพื่อน ๆ และอาจารย์พิเศษ แต่ก็มีนักเรียนฝึกหัดครูจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีโอกาสได้รับความรู้เพิ่มเติมเลย (ดูตารางที่ 27) นักเรียนฝึกหัดครูส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าวิทยาลัยไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกใช้เครื่องมือทาง โสตทัศนศึกษา โดยเฉพาะประเภท เครื่องฉาย วิทยาลัยครู โดยเฉลี่ย มีเครื่องมือ อุปกรณ์ทาง โสตทัศนศึกษาอยู่ในชั้นดีพอสมควร (ดูตารางที่ 34) ในด้านตัวนักเรียนฝึกหัดครู โดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่ให้ความสนใจต่อ เครื่องมือและอุปกรณ์ทาง ด้าน โสตทัศนศึกษาเพียงปานกลางเท่านั้น (ดูตารางที่ 35)

ในระหว่างออกฝึกสอนนักเรียนฝึกหัดครูส่วนใหญ่ไม่เคยกลับไปฝึกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่วิทยาลัยเลย (ดูตารางที่ 36) และในระหว่างออกฝึกสอน นักเรียนฝึกหัดครูเคยใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทาง โสตทัศนศึกษาที่โรงเรียนฝึกสอนมีบริการน้อยมาก (ดูตารางที่ 39) ทั้ง ๆ ที่นักเรียนฝึกหัดครูมีความเห็นว่าโรงเรียนฝึกสอนให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการบริการ เครื่องมืออุปกรณ์ทาง โสตทัศนศึกษา

7. ความคิดเห็น เกี่ยวกับการประสบผลสำเร็จและล้มเหลวในการออกฝึกสอน โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนฝึกหัดครู คิดว่าตนเองไม่ประสบผลสำเร็จในการฝึกสอนเท่าที่ควร เป็นอันดับหนึ่ง คิดว่าตนเองประสบผลสำเร็จในการฝึกสอนเป็นอย่างดี รองลงมา และคิดว่าตนเองล้มเหลว ในการออกฝึกสอนประมาณ 1-2 % (ดูตารางที่ 48)

หมายเหตุ นักเรียนฝึกหัดครูทุกภาค โดยเฉลี่ยแล้วมีปัญหาและแนวความคิดเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนคล้าย ๆ กัน ไม่มีภาคใดที่มีปัญหา หรือแนวความคิดที่เด่นแปลกออกไป